

6. Korte bespreking per soort

6.1. Duikers - Gaviidae

-Roodkeelduiker/Parelduiker - *Gavia stellata/arctica*

Met een totaal van 5315 waargenomen duikers en een uurgemiddelde van 5.0 was voorjaar 1985 een goed duikerseizoen; alleen voorjaar 1982 gaf nog meer duikers te zien langs de kust. De meeste vogels werden in NH gezien (45%), terwijl ZH en WD praktisch evenveel vogels opleverden (resp. 28% en 27%).

In jan en feb werden in alle drie de deelgebieden regelmatig duikerverplaatsingen waargenomen, hoofdzakelijk in Z(W) richting en het sterkst in ZH. Dit was mogelijk het gevolg van de koude. Vanaf begin mrt en vooral tussen half mrt en begin mei kwam de N(O)-waartse trek op gang, die zich overwegend langs de kust van NH en WD zichtbaar afspeelde en nauwelijks in ZH werd opgemerkt. De rest van mei en jun leverde nog enkele waarnemingen op, vooral in NH, met als laatste waarneming 22-6 1 N te Egmond en Hbz.

Beste dagen:

8-1 Schev (3 uur)	102 Z 3 N
10-1 Schev (3 uur)	176 Z 2 TP
2-2 Tex (1 uur)	3 Z 71 N 2 TP
9-2 Hbz (2 uur)	101 Z 3 N
3-3 IJm (1 uur)	3 Z 128 N 1 TP
15-3 Tex (3 uur)	3 Z 104 N 3 TP
29-4 Tex (5 uur)	96 N

Van alle waargenomen duikers vloog in ZH 66% Z(W) (n=1483), in NH 18% (n=2407) en in WD 33% (n=1425). In ZH is 10% van de duikers op naam gebracht: Roodkeelduiker:Parelduiker = 36.0:1, in NH is 11% op naam gebracht: Roodkeel:Parel = 1.8:1 en in WD werd 23% gedetermineerd: Roodkeel:Parel = 14.6:1.

Het voorkomen van de Roodkeelduiker wijkt niet noemenswaardig af van dat van de ongedetermineerde duikers. De Parelduiker, die overigens nog niet eerder in dergelijke aantallen langs de kust gezien was (n=133), werd overwegend in zomerkleed naar N vliegend in NH gezien tussen half april en begin mei, met op 1 mei 25 N (alle zomerkleed) aan de Hbz (5 uur).

-IJduiker - *Gavia immer* (CDNA)

10 & 13-1 IJm 1 juv TP

-IJduiker/Geelsnavelduiker - *Gavia immer/adamsii*

26-4 Tex 1 Z

6.2. Futen - Podicipedidae

-Dodaars - *Tachybaptus ruficollis*

In totaal zijn er 33 Dodaarsen gemeld. Alle exemplaren zijn gezien tijdens de koude maanden jan en feb en bijna alle gevallen betroffen zwemmende vogels voor de kust van ZH. Maximum was 6 TP op 2 en 3-1 te Schev.

-Fuut - *Podiceps cristatus*

zie uitgebreide bespreking hoofdstuk 5.1

-Roodhalsfuut - *Podiceps grisegena*

Voorjaar 1985 leverde niet bijzonder veel Roodhalsfuten op. Van de 189 waargenomen exemplaren werd het merendeel in NH gezien (67% tegenover 19% in ZH en 14% in WD).

In jan werden regelmatig Roodhalsfuten gezien, zonder dat er sprake was van gerichte trek. In feb en mrt werd de soort af en toe opgemerkt, maar van enige (n-waartse) trek was alleen sprake tijdens de tweede helft van apr in NH. Er waren slechts enkele meiswaarnemingen en één jun-waarneming: 22-6 Westkap 1 TP

Beste dagen:

20-4 Hbz (5 uur)	16 N
27-4 Hbz (3 uur)	10 N

-Kuifduiker/Geoorde Fuut - *Podiceps auritus/nigricollis*

Er zijn in totaal 66 'kleine futen' gezien in voorjaar 1985, waaronder 34 Kuifduikers en 10 Geoorde Futen. De meeste ex. werden gemeld in jan/feb (beide soorten) en in apr (Kuifduikers naar N, vnl. in NH). Laatste waarneming 15-6 Hbz 1 Kuifduiker N.

6.3. Stormvogelachtigen - Procellariidae

-Noordse Stormvogel - *Fulmarus glacialis*

Voorjaar 1985 was bijzonder goed voor de Noordse Stormvogel langs onze kust (n=2195; uurgemiddelden voorjaaren 1980-84: 0.6, 1.3, 1.3, 0.1, 0.1 vs. voorjaar 1985 2.1). Hiervan is 6% in ZH gezien, 39% in NH en 55% in WD. In totaal vloog 38% van de vogels naar Z(W).

Jan leverde in ZH 4 vogels en in NH 1 vogel op, feb niets en mrt gaf slechts 2 vogels te zien. Eind apr/begin mei (WD, NH) en de tweede week van jun leverden opmerkelijk grote aantallen op, diverse malen geassocieerd met vissersboten (1-5 Tex, 11-6 Hbz). Tijdens de rest van de maanden zpr, mei en jun werd de doort slechts af en toe gezien in kleine aantallen. De genoemde pieken traden in alle drie de deelgebieden op, met uitzondering van de jun-piek in WD vanwege een gebrek aan teluren uit die periode. Ze vielen bovendien grotendeels exact samen, al waren de aantallen in ZH opvallend lager dan in beide overige deelgebieden.

Beste dagen:

28-4 Hbz (13 uur)	3 Z 329 N
29-4 Tex (3 uur)	1 Z 114 N
1-5 Tex (5 uur)	584 Z 377 N 10TP
4-5 Tex (2 uur)	31 Z 13 N
11-6 Hbz (6 uur)	152 Z 50 N
15-6 Hbz (10 uur)	3 Z 112 N

Bij 445 ex. (20%) werd iets over het kleed genoteerd. In vrijwel alle gevallen (443 ex.) betrof het dieren

behorend tot de LL-fase. Aan de Hbz werd één D-fase gezien en bij Schev één DD-fase.

-Kuhls/Grote Pijlstormvogel - *Calonectris diomedea*/
Puffinus gravis

In de tweede week van jun werd aan de Hbz een kleine 'influx' van grotere pijlstormvogels geconstateerd. Het merendeel kon niet op soort worden gedetermineerd:

10-6 Hbz	2 N
11-6 Hbz	2 N
13-6 Hbz	2 N
15-6 Hbz	1 N

Eenmaal kon wel tot soortdeterminatie overgegaan worden: Grote Pijlstormvogel (CDNA) 11-6 Hbz 1 N.

-Noordse Pijlstormvogel - *Puffinus puffinus*

zie uitgebreide bespreking hoofdstuk 5.2

6.4. Stormvogeltjes - Hydrobatidae

-Vaal Stormvogeltje - *Oceanodroma leucorhoa*

21-4 Hbz	1 N
28-4 Westkap	3 N
28-4 Schev	1 Z
2-5 Hbz	2 N

6.5. Jan van Gent - Sula bassana

Voorjaar 1985 was het beste voorjaar voor de Jan van Gent tot nog toe (n=2409; uurgemiddelden voorjaren 1980-84 1.0, 0.7, 0.6, 0.4, 0.6 vs. voorjaar 1985 2.3). Verreweg het grootste deel (76%) is in NH gezien, tegen 13% in ZH en 11% in WD. Van alle vogels vloog 10% naar Z(W).

Er was één jan-waarneming: 5-1 Hbz 1 Z. Pas vanaf half mrt werd de soort weer opgemerkt, zij het slechts af en toe. Rond half apr en eind apr/begin mei konden flinke aantallen gezien worden in alle deelgebieden, terwijl ook jun, vooral de tweede week, met name in NH regelmatig veel Jan van Genten opleverde.

Beste dagen:

12-4 Hbz (6 uur)	6 Z 153 N
1-5 Tex (5uur)	12 Z 58 N
Hbz (7 uur)	1 Z 103 N
8-6 Hbz (9 uur)	2 Z 146 N 2 TP
13-6 Hbz (14 uur)	11 Z 415 N
15-6 Hbz (11 uur)	4 Z 248 N
25-6 Hbz (4 uur)	1 Z 88 N

Van alle waargenomen Jan van Genten is 97% (n=2409) op kleed gedetermineerd. Van deze vogels (n=2329) was 8% eerstejaars, 40% tweedejaars, 13% derdejaars, 10% 4ejaars en 29% adult.

6.6. Aalscholvers - Phalacrocoracidae

-Aalscholver - *Phalacrocorax carbo*

Ook voor de Aalscholver was voorjaar 1985 het beste voorjaar tot nog toe (n=731, uurgemiddelde 0.7). In ZH werd 78% van het totaal gezien, 21% in NH en 1% in WD. 33% van de vogels vloog naar Z(W).

De soort is het hele voorjaar door gezien, met een kleine zuidwaartse trekpiek in jan en een flink gespreide noordwaartse trekpiek in apr (NH, ZH) en mei (alleen ZH).

Beste dagen:

21-4 Schev (2 uur)	6 Z 35 N
5-5 Schev (2 uur)	32 N
9-5 Schev (2 uur)	5 Z 45 N
27-5 Schev (2 uur)	4 Z 27 N

Bij 13% van de vogels werd iets over de leeftijd vermeld. Hiervan (n=92) was 41% onv en 59% adult.

-Kuifaalscholver - *Phalacrocorax aristotelis*

5-2 Schev	1 ad TP
14-4 Hbz	1 ad Z
22-6 Westkap	1 Z

6.7. Reigers en lepelaars - Ardeidae, Threskiornithidae

-Kleine Zilverreiger - *Egretta garzetta*

18-5 Hbz	1 N
----------	-----

-Blauwe Reiger - *Ardea cinerea*

Zeer weinig gezien (n=39), voornamelijk in ZH. Beste dag 19-2 IJm 7 TP.

-Lepelaar - *Platalea leucorodia*

16-3 Schev	8 N
14-5 Schev	1 N
16-5 Schev	1 N
18-5 Hbz	1 Z
27-5 Schev	6 N

6.8. Eenden, ganzen en zwanen - Anatidae

-Knobbelzwaan - *Cygnus olor*

Het opmerkelijk grote aantal Knobbelzwanen (n=358) dit voorjaar was grotendeels afkomstig uit jan, toen de koude, vooral in ZH, flinke aantallen op zee bracht:

8-1 Schev (2 uur)	2 N 242 TP
13-1 Hbz	20 Z

Verder leverde voorjaar 1985 in iedere maand enkele verspreide waarnemingen op. De soort is niet in WD gezien.

-Kleine Zwaan - *Cygnus columbianus*

4-1 Hbz 40 Z
7-1 Tex 4 Z
17-1 Schev 1 N
18-1 Schev 9 Z
25-2 Schev 14 N
5-3 Tex 63 N
15-3 Tex 4 N
24-3 Hbz 41 N

-Wilde Zwaan - *Cygnus cygnus*

Voornamelijk in jan in ZH gezien; één feb- en één mrt-waarneming.

-Rietgans - *Anser fabalis*

Hoofdzakelijk in jan en feb gezien, zonder enige twijfel als reactie op de oprukkende en later weer terugtrekkende vorst. In NH met name in de eerste week van jan naar Z vliegend gezien. In ZH meer gespreid waargenomen over de maanden jan en feb.

Beste dagen:

4-1 Schev 60 Z
- Hbz (2 uur) 420 Z
5-1 Schev 130 N
5-2 Schev (2 uur) 15 Z 243 N
17-2 Schev 60 Z

-Kleine Rietgans - *Anser brachyrhynchus*

5-1 Hbz 6 N
Schev 1 N
18-1 Monster 2 TP

-Kolgans - *Anser albifrons*

Gezien in jan, feb en mrt. In jan en mrt voornamelijk Z-waarts vliegend, in feb N-waarts.

Beste dagen:

5-1 Hbz 64 Z
18-1 Schev 51 Z
5-2 Schev 83 N

Niet in WD waargenomen.

-Grauwe Gans - *Anser anser*

Tot in apr gezien. In NH alleen enige trek op 4-1: Hbz 120 Z. De meeste Grauwe Ganzen zijn in ZH N-waarts vliegend gezien in feb:

19-2 Schev 70 N
25-2 Schev 259 N

Canadese Gans - *Branta canadensis*

4-1 Schev 1 TP
19-1 Hbz (10-11u) 1 Z
19-1 Egmond (11-12u) 1 Z
3-4 Schev 1 TP

Brandgans - *Branta leucopsis*

Er zijn in voorjaar 1985 opmerkelijk veel Brandganzen langs de kust gezien, ongetwijfeld als gevolg van de koudeperiode in jan en feb. Zoals met de meeste ganzen is ook deze soort niet in WD waargenomen. De soort is tussen jan en mrt onregelmatig gezien, waarbij rond eind jan/begin feb flinke N-waartse trek vastgesteld werd:

28-1 Egmond (2 uur) 6 Z 749 N
5-2 Schev (3 uur) 780 N

-Rotgans - *Branta bernicla bernicla*

Voor de Rotgans was voorjaar 1985 geen bijzonder voorjaar (n=11063; uurgemiddelden voorjaren 1980-84 11.6, 10.4, 7.7, 19.6, 17.2 vs. voorjaar 1985 10.4). De meeste vogels zijn in NH gezien (78%), tegen 11% in WD en ZH ieder. In NH vloog 5% naar Z(W) (n=8625), in ZH 50% (n=1168) en in WD 13% (n=1268).

In jan en feb konden al af en toe flinke verplaatsingen worden waargenomen (overwegend Z-waarts resp. N-waarts). Gedurende de hele maand mrt is sterke N-waartse trek gezien (met name in WD en NH), die in NH tot dik in apr bleef optreden. Ook in mei en jun werd onregelmatig nog Rotganzetrek vastgesteld; de laatste waarneming viel op 22-6: Hbz 5 N.

Beste dagen:

3-3 Hbz (5 uur) 633 N
23-3 Tex (4 uur) 523 N
24-3 Hbz (5 uur) 1198 N

-Witbuikrotgans - *Branta bernicla hrota*

8-1 Schev 5 Z
12-1 Schev 2 Z
27-1 Schev 17 Z
10-2 Hbz 4 N

-Nijlgans - *Alopochen aegyptiacus*

4-1 Schev 2 TP
11-1 Schev 7 TP
17-1 Schev 1 Z
17-4 Schev 2 Z
18-5 Hbz 2 TP

-Bergeend - *Tadorna tadorna*

Voorjaar 1985 leverde vrij gerine aantallen Bergeenden op langs de kust (n=2829). Hiervan is 60% in NH gezien, 35% in ZH en 5 % in WD.

De soort werd het gehele jaar door gezien, met alleen in jan Z-waartse trek van enige omvang: 4-1 Hbz (2 uur) 103 Z, 4-1 Schev (4 uur) 74 Z, 18-1 Schev (3 uur) 119 Z 1 N. Vanaf mrt werden (met name in NH) regelmatig groepjes N-waarts vliegende Bergeenden gezien, waarbij alleen in jun voorzichtig van een lichte trekpiek gesproken kan worden, bv.: 25-6 Hbz (4 uur) 90 N.

In totaal is van 888 ex. (31% van alle vogels) de leeftijd genoteerd. Hiervan was 64% adult en 36% onvolwassen.

-Smient - *Anas penelope*

Met ruim 10 000 was de Smient rijkelijk vertegenwoordigd in voorjaar 1985 (n=10300, uurgemiddelden voor jaren 1980-84 6.7, 5.9, 7.8, 4.0, 5.7 vs. voorjaar 1985 9.6). Hiervan is 1% in WD gezien, 56% in NH en 43% in ZH. In WD vloog 30% Z(W) (n=117), in NH 14% (n=5726) en in ZH 69% (n=4457).

Tot en met mrt was de Smient een regelmatige verschijning in NH en ZH. Gedurende jan en feb was er behoorlijke Z-waartse trek (met name in ZH), terwijl begin en eind feb ook sterke N-waartse bewegingen vertoonden in beide deelgebieden. In mrt trad ook redelijke N-waartse trek op, vooral in NH. In de loop van apr namen de aantallen sterk af; begin mei leverde nog enkele waarnemingen en er waren twee jun-gevallen: 8-6 Hbz 6 N en 16-6 Hbz 1 N.

Beste dagen:

18-1 Monster (2 uur) 535 Z

Schev (3 uur) 799 Z

30-1 Egmond (2 uur) 164 Z 927 N

2-2 Hbz (5 uur) 1016 N

Huisd (2 uur) 436 N

3-3 Hbz (5 uur) 149 Z 379 N 6 TP

29-3 Hbz (3 uur) 21 Z 341 N

In totaal is 16% van de vogels gesexed (n=10300, vrouw:man=1:0.64).

-Krakeend - *Anas strepera*

Geen bijzonder voorjaar (n=94); nauwelijks in WD gezien. De Krakeend is zeer gespreid over het voorjaar gezien, in alle maanden. Er was sprake van lichte vorsttrek in ZH in jan en een zeer flauw omschreven N-waartse trekperiode in NH in mrt/apr.

-Wintertaling - *Anas crecca*

Voorjaar 1985 gaf bijzonder weinig Wintertalingen te zien langs de kust (n=3836, uurgemiddelde 3.6). 78% van de vogels is in NH gezien, tegen 14% in ZH en 8% in WD. 32% van de vogels vloog naar Z(W).

De Wintertaling is het gehele voorjaar door gezien, met een duidelijke N-waartse trekpiek van mrt tot ver in apr. In de eerste helft van mrt werd ook nog enige Z-waartse trek waargenomen. In mei en jun was de soort een onregelmatige verschijning.

Beste dagen:

3-3 Egmond (2 uur) 324 Z 207 N 2 TP

Hbz (5 uur) 378 Z 186 N 49 TP

12-3 Egmond (3 uur) 75 Z 185 N

12-4 Hbz (5 uur) 21 Z 215 N 7 TP

27-4 Hbz (8 uur) 191 N 11 TP

In WD is 54% gesexed (n=284, vrouw:man=1:1.08), in NH 13% (n=3018, vrouw:man=1:1.02) en in ZH 10% (n=534, vrouw:man=1:1.30).

-Wilde Eend - *Anas platyrhynchos*

Met bijna 1700 Wilde Eenden was voorjaar 1985 een tamelijk goed voorjaar voor deze soort (n=1694). 70% van de vogels is in ZH gezien, 27% in NH en 3% in WD. De soort is het hele voorjaar door gezien, al waren de aantallen doorgaans gering. Alleen in jan werd in ZH stevige Z-waartse vorsttrek waargenomen:

6-1 Schev (5 uur) 102 Z

18-1 Monster (2 uur) 100 Z 1 N

Schev (3 uur) 225 Z

In WD is 88% van de vogels gesexed (n=51, vrouw:man=1:0.80), in NH 79% (n=451, vrouw:man=1:1.02) en in ZH 7% (n=1192, vrouw:man=1:1.43).

Als bijzondere waarneming werd nog een mannetje Wilde EendxSmient (kruising) gemeld: 3-2 Hbz 1 N.

-Pijlstaart - *Anas acuta*

Van de Pijlstaart gaf voorjaar 1985 doorsnee aantallen te zien langs de kust (n=515). 10% van de vogels is in WD gezien, 40% in NH en 50% in ZH.

De sterkste verplaatsingen traden in jan en feb op in ZH in Z-waartse richting. Rond eind mrt/begin apr was er (met name in NH) sprake van lichte trek naar N. De laatste waarneming viel op 6 mei: Hbz 3 N

Beste dagen:

18-1 Monster (2 uur) 43 Z

8-2 Monster (2 uur) 95 Z

7-4 Egmond (2 uur) 33 N

Van alle waargenomen Pijlstaarten is 35% gesexed (n=515, vrouw:man=1:1).

-Zomertaling - *Anas querquedula*

Voorjaar 1985 leverde slechts 23 Zomertalingen op en was daarmee het op één na slechtste voorjaar voor de soort (1981: 22 ex.). 65% is in NH gezien, 35% in ZH terwijl WD in het geheel geen waarnemingen opleverde.

De meeste waarnemingen betroffen enkelingen of paartjes in mrt (eerste waarneming 3-3 Hbz 2 N, 24-3 Schev 1 Z) en apr. Verder was er 1 mei- en 1 jun-waarneming. Van 22 ex. (96%) is het geslacht genoteerd; dit betrof 13 mannetjes en 9 wijfjes.

-Slobeend - *Anas clypeata*

Met nog geen 400 ex. was voorjaar 1985 buitengewoon slecht te noemen voor de Slobeend (n=398). Hiervan is 3% in WD gezien, 76% in NH en 21% in ZH. Van deze vogels vloog 14% naar Z(W).

De soort is in alle maanden waargenomen, hoewel er alleen van mrt tot half apr in NH van enige N-waartse trek gesproken mag worden.

Beste dagen:

3-3 Hbz (1 uur)	58 N
22-3 Hbz (4 uur)	32 N

In WD is 100% gesexed (n=11, vrouw:man=1:1.75), in NH 85% (n=302, vrouw:man=1:1.63) en in ZH 36% (n=85, vrouw:man=1:2.45).

-Krooneend - *Netta rufina*

13-1 IJm	1 man TP
----------	----------

-Tafeleend - *Aythya ferina*

Voor de Tafeleend gaf voorjaar 1985 hoge totalen te zien, ongetwijfeld als gevolg van de vorstperiode, ook al was er nog geen sprake van een topjaar (n=2058; voorjaar 1979- 5738, voorjaar 1982- 2587). Het merendeel van de vogels is in ZH gezien (90%), tegen 9% in NH en 1% in WD. 78% van alle vogels vloog naar Z(W).

Tot en met negin mrt werden vrij regelmatig langsvliegende Tafeleenden opgemerkt, waarbij vooral jan (met name de 3e week) in ZH flinke Z-waartse trek vertoonde. Eind mrt was er nog een dag met lichte Z-waartse trek in NH: 30-3 Hbz (2 uur) 49 Z 6 N, Egmond (1 uur) 27 Z. Er waren verder enkele apr- en mei-waarnemingen en één melding uit jun: 23-6 Tex 1 Z.

Beste dagen:

16-1 Schev (5 uur)	521 Z 19 N 3 TP
17-1 Schev (7 uur)	243 Z

In WD is 100% gesexed (n=13, vrouw:man=1:3.33), in NH 36% (n=195, vrouw:man=1:2.09) en in ZH 4% (n=1850, vrouw:man=1:1.70).

-Kuifeend - *Aythya fuligula*

Ook bij de Kuifeend gaf voorjaar 1985 bijzonder grote aantallen te zien, wederom een vorsteffect, alleen overtroffen door voorjaar 1979 (n=6670 vs. voorjaar 1979- 14925. De meeste Kuifeenden (90%) zijn in ZH gezien, tegen 9% in NH en 1% in WD. Als gevolg van de sterke vorsttrek in ZH vloog 82% van alle vogels naar Z(W).

De Kuifeend is in alle maanden van het voorjaar gezien, hoewel het leeuwedeel in ZH in de eerste

twee maanden langs kwam, en wel vooral in de derde week van jan. Van mrt tot begin mei konden af en toe groepjes N-waarts vliegende Kuifeenden gezien worden, daarna werd de soort nog slechts sporadisch gemeld.

Beste dagen:

7-1 Schev (6 uur)	216 Z 70 N
16-1 Schev (5 uur)	1268 Z 18 TP
17-1 Schev (8 uur)	1225 Z 1 N 35 TP
Egmond (1 uur)	55 Z 27 N
Hbz (1 uur)	63 Z
18-1 Monster (2 uur)	373 Z 12 N
Schev (3 uur)	1295 Z 150 TP
Noordwijk (1 uur)	145 Z

In WD is 100% gesexed (n=44, vrouw:man=1:1.25), in NH 41% (n=615, vrouw:man=1:1.02) en in ZH 1% (n= 6011, vrouw:man=1:1.56).

-Toppereend - *Aythya marila*

Met bijna 4000 Toppereenden gaf voorjaar 1985 ook veel exemplaren te zien langs de kust (n=3951), ook al waren de seizoenstotalen van voorjaar 1979 en voorjaar 1982 nog hoger. Er werden ongeveer evenveel Toppereenden in NH als in ZH gezien (resp 45% en 47%) tegenover 8% in WD. In ZH vlogen relatief veel vogels naar Z (29%) en zaten er opmerkelijk veel ter plaatse (42%, n=1868), in NH waren deze verhoudingen resp. 7% en 1% (n=1765) en in WD resp. 49% en 5% (n=318).

In WD en ZH vlogen tot en met half mrt regelmatig Toppereenden in beide richtingen, terwijl van later slechts één waarneming is binnengekomen: 7-5 Tex 1 Z. In NH werd de soort tot half apr vrij regelmatig gezien, met in de eerste week van feb sterke N-waartse trek en ook gedurende mrt en apr enige noordwaarts gerichte bewegingen. Eind apr/begin mei leverde nog diverse Toppereenden op en de laatste waarneming viel op 19-5: Castr 3 N, Hbz 1 N.

Beste dagen:

7-1 Tex (2 uur)	22 Z 106 N
3-2 Noordwijk (1 uur)	160 N
Egmond (2 uur)	390 N
Hbz (2 uur)	403 N
4-2 Noordwijk (1 uur)	120 N
13-2 Schev (3 uur)	120 Z 12 N
18-2 Schev (1 uur)	135 N 300 TP
3-3 IJm (1 uur)	100 TP
30-3 Hbz (4 uur)	4 Z 111 N
5-4 Hbz (1 uur)	169 N

In WD is 20% gesexed (n=318, vrouw:man=1:0.88), in NH 43% (n=1765, vrouw:man=1:0.75) en in ZH 7% (n=1868, vrouw:man=1:0.69).

-Eidereend - *Somateria mollissima*

Voorjaar 1985 bracht buitengewoon grote aantallen Eidereenden onder de kust (n=22648) en we moeten tot de voorjaren van 1975 en 1976 terug-

gaan om aantallen in dezelfde orde van grootte te ontmoeten. 30% van de vogels is in ZH gezien, 49% in NH en 21% in WD. In WD (n=4715) vloog 56% naar Z(W) en verbleef 26% ter plaatse, in NH (n=11170) was dit 13% resp. 54% en in ZH (n=7672) 13% resp. 59%.

De Eidereend is het gehele voorjaar door gezien, zij het vrij weinig na half mei. In jan en feb is de soort regelmatig gezien, met een lichte voorkeur voor een Z(W)-waartse vliegrichting. Een opvallende dag was 10-2 Tex (2 uur) 1827 Z 14 N. Van mrt tot begin mei treedt er regelmatig N-waartse trek op in alle deelgebieden, met een piek rond eind mrt/begin apr en een kleinere piek begin mei (alleen in ZH).

Beste dagen:

12-1 Egmond (2 uur)	118 Z 19 N 600 TP
13-1 IJm (1 uur)	320 TP
10-3 IJm (1 uur)	309 TP
16-3 Huisd (1 uur)	400 TP
29-3 Hbz (3 uur)	8 Z 378 N
26-4 Westkap (1 uur)	380 TP
30-4 Huisd (2 uur)	344 TP

In WD is 88% van de Eidereenden gesexed (n=4715, vrouw:man=1:0.70), in NH 58% (n=11170, vrouw:man=1:0.17; onder de "wijfjes" bevond zich hier minstens 15% onvolwassen mannen) en in ZH 16% (n=7672, vrouw:man=1:0.35).

-IJseend - *Clangula hyemalis*

Geen bijzonder voorjaar (n=47). In ZH werd de soort bijna evenveel gezien als in NH en WD samen. De IJseend is vanaf jan tot eind apr (28-4 Hbz 2 N) tamelijk onregelmatig gezien.

Beste dagen:

19-3 Tex (1 uur)	4 N
23-3 Westkap (1 uur)	5 Z

Van alle IJseenden is 70% gesexed (n=47, vrouw:man=1:0.57).

-Zwarte Zeeëend - *Melanitta nigra*

Voor het eerst sinds jaren was voorjaar 1985 weer eens een voorjaar dat, wat Zwarte Zeeëenden betreft, op het niveau van het eind van de jaren 70 zat (n=181804, uurgemiddelden voorjaren 1980-84 116.6, 69.6, 123.6, 96.3, 98.2 vs. voorjaar 1985 170.4). 12% van de vogels werd in ZH gezien, 60% in NH en 28% in WD. In ZH vloog 40% naar Z(W) en verbleef 10% ter plaatse (n=20343), in NH was dit resp. 33% en 15% (n=109755) en in WD 34% resp. 32% (n=51706).

De Zwarte Zeeëend is in elke maand van het voorjaar zeer regelmatig vastgesteld. Tot half mrt en vooral in feb (tot in mrt in WD) werd flinke Z-waartse trek geconstateerd, terwijl er ook grote aantallen ter plaatse werden waargenomen (WD, NH). Van eind mrt tot begin mei vond

de N-waartse trek plaats, die vooral in de laatste week van mrt flinke vormen kon aannemen. Ook in mei en jun konden af en toe nog redelijke aantallen Zwarte Zeeëenden naar N vliegend gezien worden.

Beste dagen:

27-1 Hbz (4 uur)	3904 Z 45 N 2500 TP
13-2 Egmond (1 uur)	7000 Z 1 N
19-2 Egmond (2 uur)	4485 Z 155 N 500 TP
21-2 Tex (2 uur)	198 Z 173 N 2773 TP
2-3 Tex (1 uur)	4500 TP
28-3 Hbz (4 uur)	98 Z 4181 N 5 TP
31-3 Hbz (6 uur)	171 Z 7448 N 20 TP
30-4 Tex (4 uur)	110 Z 3305 N

In WD is 6% gesexed (n=51706, vrouw:man=1:1), in NH 4% (n=109755, vrouw:man=1:1.78) en in ZH 1% (n=20343, vrouw:man=1:0.90).

-Grote Zeeëend - *Melanitta fusca*

Ook voor de Grote Zeeëend gaf voorjaar 1985 bijzonder hoge totalen te zien; alleen voorjaar 1982 vertoonde een iets hoger seizoenstotaal (n=12926 vs. voorjaar 1982- 13338, uurgemiddelden voorjaren 1980-84 5.03, 6.38, 10.85, 1.52, 3.32 vs. voorjaar 1985 12.11). In ZH werd 9% van alle vogels gezien, in NH 62% en in WD 29%. In ZH vloog 11% naar Z(W) en verbleef 1% ter plaatse (n=1171), in NH was dit 30% resp. 4% (n=7969) en in WD resp. 52% en 21% (n=3786).

De Grote Zeeëend is het gehele voorjaar door gezien. Van jan tot begin mrt, en vooral eind feb, kon in WD en NH redelijke (incidenteel sterke) Z-waartse trek vastgesteld worden. Van half apr tot begin mei vond er sterke N-waartse trekplaats. Gedurende de rest van mei en jun werden slechts af en toe enkele Grote Zeeëenden waargenomen. De laatste waarneming viel op 1-7: Hbz 6 N.

Beste dagen:

19-2 Egmond (2 uur)	188 Z 61 N 80 TP
Tex (2 uur)	227 Z
20-2 Egmond (3 uur)	1256 Z 9 N
24-2 Tex (2 uur)	217 Z
5-3 Tex (2 uur)	212 Z 4 N 40 TP
17-3 Hbz (3 uur)	101 Z 217 N 30 TP
18-3 Tex (1 uur)	3 Z 246 TP
9-4 Hbz (4 uur)	6 Z 279 N
14-4 Hbz (8 uur)	15 Z 417 N 16 TP
21-4 Hbz (8 uur)	430 N
27-4 Hbz (9 uur)	2 Z 519 N
1-5 Castr (1 uur)	186 N

In WD is 15% gesexed (n=3786, vrouw:man=1:1.15), in NH 3% (n=7969, vrouw:man=1:1.55) en in ZH 3% (n=1171, vrouw:man=1:1.72).

-Brilduiker - *Bucephala clangula*

Zoals bij veel duikeenden het geval was, bracht de vorst van voorjaar 1985 ook van de Brilduiker grote aantallen onder de kust (n=1157); alleen voorjaar 1979 gaf een hoger seizoenstotaal te zien (n=2488).

In ZH is 71% van de Brilduikers gezien, in NH 24% en in WD 5%. In ZH (n=815) vloog 83% naar Z(W) en verbleef 13% ter plaatse, in NH (n=281) was dit resp. 56% en 2% en in WD (n=61) 74% resp. 8%.

De meeste Brilduikers werden in jan en feb Z- waarts vliegend gezien (met name de derde week van jan in ZH). Vanaf mrt tot inapr werden af en toe naar N vliegende vogels gemeld. Er waren drie mei- waarnemingen (1-5 Hbz 1 N, 7-5 Bloemendaal 1 Z, 9-5 Monster 1 N) en geen jun-waarnemingen.

Beste dagen:

4-1 Hbz (3 uur)	49 Z
8-1 Schev (3 uur)	69 Z
16-1 Schev (6 uur)	107 Z 2 TP
17-1 Schev (6 uur)	117 Z 17 TP
15-2 Schev (2 uur)	105 Z 3 TP

In WD is 100% gesexed (n=61, vrouw:man=1:0.74), in NH 67% (n=281, vrouw:man=1:0.38) en in ZH 27% (n=815, vrouw:man=1:0.49).

-Nonnetje - *Mergus albellus*

Ook bij het Nonnetje werd het hoge seizoenstotaal van voorjaar 1985 (n=2056) alleen in voorjaar 1979 overtroffen (n=3648). 92% werd in ZH gezien, 7% in NH en 1% in WD. Van alle vogels werd 88% naar Z(W) vliegend genoteerd. Praktisch alle Nonnetjes werden in en jan en feb gezien, met een Z-waartse trek- piek in de derde week van jan. De laatste waarneming (ende enige uit mrt) was: 3-3 Hbz 4N.

Beste dagen:

15-1 Schev (2 uur)	194 Z 1 TP
16-1 Schev (5 uur)	400 Z 3 N 1 TP
17-1 Schev (8 uur)	909 Z 7 TP
18-2 Egmond (2 uur)	5 Z 62 N

-Middelste Zaagbek - *Mergus serrator*

Het hoge seizoenstotaal aan Middelste Zaagbekken (n=7811) evenaart dat van voorjaar 1982 en is alleen overtroffen in voorjaar 1979 (n=9518, uurgemiddelden voorjaren 1979-84 6.95, 2.94, 2.79, 6.36, 2.77, 4.61 vs. voorjaar 1985 7.32). 51% van de vogels werd in ZH gezien, 43% in NH en 6% in WD. In ZH (n=3982) vloog 59% naar Z(W) en verbleef 24% ter plaatse, in NH was dit resp. 24% en 1% (n=3345) en in WD (n=488) 47% resp. 33%.

In jan en feb werd de soort regelmatig gezien, over- wegend naar Z(W) vliegend (met pieken in de eerste week van jan en rond half feb). Vanaf eind mrt tot eind apr vond (met name in NH) N-waartse trek plaats. Ook in mei en jun werd de soort nog af en toe ge- zien.

Beste dagen:

16-1 Schev (5 uur)	428 Z 28 TP
17-1 Schev (8 uur)	173 Z
21-1 IJm (1 uur)	111 TP
13-2 Schev (4uur)	234 Z 12 N 43 TP
15-2 Schev (2 uur)	319 Z 4 N 16 TP

17-2 Schev (3 uur)	233 Z 10 N
19-2 IJm (1 uur)	205 TP
27-4 Hbz (9 uur)	3 Z 122 N

In WD is 100% gesexed (n=488, vrouw:man=1:1.17), in NH 85% (n=3345, vrouw:man=1:0.90) en in ZH 19% (n=3982, vrouw:man=1:0.98).

-Grote Zaagbek - *Mergus merganser*

Zeer goed voorjaar (n=3046), alleen overtroffen door voorjaar 1979 (n=16290). 76% is in ZH gezien, 23% in NH en 1% in WD. Van alle vogels vloog 84% naar Z(W). De meeste vogels werden in de tweede helft van jan en rond half feb Z-waarts vliegend gezien. Er waren verder nog enkele mrt- en apr-meldingen. Uit mei kwam één waarneming binnen: 2-5 Hbz 1 z en uit jun geen enkele.

Beste dagen:

16-1 Hbz (1 uur)	122 Z
Schev (5 uur)	585 Z 6 TP
17-1 Schev (8 uur)	490 Z 5 N
Hbz (1 uur)	150 Z
18-2 Egmond (3 uur)	58 Z 12 N
Hbz (2 uur)	48 Z 14 N
19-2 IJm (1 uur)	133 TP

In WD is 100% gesexed (n=19, vrouw:man=1:3.74), in NH 51% (n=708, vrouw:man=1:2.04) en in ZH 13% (n=2319, vrouw:man=1:1.39).

6.9. Rallen en bleshoenders - *Rallidae*

-Meerkoet - *Fulica atra*

De 'vorstwinter' gaf in voorjaar 1985 ook voor de Meer- koet grote aantallen te zien (n=1193), alleen overtrof- fen door voorjaar 1979 (n=1956). 94% van de vogels werd in ZH gezien, 6% in NH en in WD werden helemaal geen Meerkoeten opgemerkt; 98% van de vogels verbleef ter plaatse. Praktisch alle meldingen kwamen uit de eerste twee maanden van het jaar, met de grootste aantallen in de eerste en de derde week van jan. Er waren nog drie mrt-waarnemingen:

2-3 Schev	15 TP
10-3 Schev	3 TP
IJm	3 TP

Beste dagen:

12-1 Schev	107 TP
19-1 Schev	279 TP
Hbz	46 TP
21-1 IJm	225 TP

6.10. Steltlopers - *Haematopidae*, *Recurvirostridae*, *Charadriidae*, *Scolopacidae*

-Scholekster - *Haematopus ostralegus*

zie uitgebreide bespreking hoofdstuk 5.3

-Kluut - *Recurvirostra avosetta*

Met 667 exemplaren was voorjaar 1985 een doorsnee voorjaar voor de Kluut. Er is geen enkele Kluut in WD gezien, tegen 58% in NH en 42% in ZH. 2% van de vogels vloog naar Z(W). De meeste Kluten werden eind mrt/begin apr. gezien, terwijl in ZH ook rond eind apr/begin mei nog enige N-waartse trek werd vastgesteld. Verder waren er nog enkele waarnemingen uit jan, eind mei en jun.

Beste dagen:

24-3 IJm (2 uur)	119 N
Hbz (2½ uur)	270 N
11-4 Egmond (2 uur)	44 N
Hbz (2 uur)	41 N
6-5 Schev (2 uur)	40 N

-Bontbekplevier - *Charadrius hiaticula*

De Bontbekplevier was slechts spaarzaam vertegenwoordigd in voorjaar 1985 (n=291). Van de waargenomen vogels werd 38% in ZH gezien, 60% in NH en 2% in WD. Slechts 5% van de vogels vloog naar Z(W).

De meeste vogels zijn gezien tussen half apr en laat in mei, maar ook mrt en jun leverden nog diverse Bontbekplevieren op. De eerste waarneming viel op 3 mrt: Schev 1 Z, Hbz 2 N.

Beste dagen:

19-5 Hbz (3 uur)	61 N
8-6 Hbz (2 uur)	30 N

-Strandplevier - *Charadrius alexandrinus*

3 & 4-5 IJm	1 TP
10-5 Schev	2 N
13-5 Schev	1 N
25-5 Hbz	1 Z 1 N

-Goudplevier - *Pluvialis apricaria*

In voorjaar 1985 zijn er veel Goudplevieren langs de kust gezien (n=2423, uurgemiddelden voorjaren 1980-84 0.18, 0.61, 0.35, 0.90, 1.66 vs. voorjaar 1985 2.27). Overwegend in ZH gezien (91%) tegen 9% in NH en slechts 1 ex. in WD. 96% van de vogels vloog naar Z(W).

Praktisch alle Goudplevieren zijn in jan en feb gezien; vooral half feb leverde in ZH grote aantallen op. Verder waren er nog enkele losse waarnemingen uit mrt, apr en mei.

Beste dagen:

3-1 Hbz (2 uur)	119 Z 14 N
17-1 Schev (5 uur)	112 Z
2-2 Hbz (2 uur)	50 N
12-2 Schev (1 uur)	1100 Z
13-2 Schev (1 uur)	905 Z

-Zilverplevier - *Pluvialis squatarola*

De Zilverplevier liet zich in voorjaar 1985 niet in noemenswaardige aantallen zien langs de kust (n=2172, uurgemiddelden voorjaren 1980-84 21.96, 1.51, 3.15, 9.22, 7.25 vs. voorjaar 1985 2.04). In WD werd 2% waargenomen, in NH 47% en in ZH 51%. Slechts 1% van de vogels vloog naar Z(W).

De meeste trek werd geconstateerd in de periode eind apr/begin mei, hoewel half mrt al een opvallende verplaatsing liet zien aan de Hbz: 16-3 (4 uur) 112 N. Buiten de aangegeven trekperiode werd de soort slechts zeer zelden opgemerkt.

Beste dagen:

4-5 Hbz (1 uur)	147 N
10-5 Schev (1 uur)	162 N
IJm (1 uur)	184 N
19-5 Hbz (2 uur)	153 N

-Kievit - *Vanellus vanellus*

Voorjaar 1985 leverde geen opvallende aantallen Kieviten op (n=2489) 32% van de vogels is in ZH gezien, 66% in NH en 2% in WD. In ZH vloog 36% naar Z(W) (n=796), in NH 98% (n=1650) en in WD 43% (n=83).

De Kievit is het hele voorjaar door gezien, maar verplaatsingen van enige omvang traden alleen op inde eerste week van jan (3-1 Hbz (2uur) 883 Z, 5-1 Hbz (1 uur) 182 Z) en rond half jun (15-6 Westkap (1 uur) 435 N, 19-6 Schev (1 uur) 182 Z).

-Kanoetstrandloper - *Calidris canutus*

De Kanoet is in voorjaar 1985 niet bijzonder veel gezien (n=9625). 6% van de vogels werd in WD waargenomen, 79% in NH en 15% in ZH. In WD vloog 13% naar Z(W) en verbleef 57% ter plaatse (n=517), in NH was dit resp. 15% en 3% (n=7622) en in ZH 7% resp. 17% (n=1486).

De Kanoet is de eerste drieëneenhalve maand vrij regelmatig gezien, met een kleine piek rond half feb. Eind apr en vooral half mei trad er duidelijk gerichte N-waartse trek op. Ook in jun werd de soort nog af en toe gezien.

Beste dagen:

13-2 Hbz (1 uur)	850 Z 300 N
29-4 Castr (2 uur)	1073 N
17-5 Egmond (1 uur)	662 N 2 TP
19-5 Castr (2 uur)	652 N
18-5 Westkap (3 uur)	125 N
Schev (3 uur)	210 N
Castr (1 uur)	407 N
Hbz (4 uur)	1038 N 1 TP

-Drieteenstrandloper - *Calidris alba*

Ook de Drieteenstrandloper is in voorjaar 1985 niet in opvallende aantallen gezien (n=4603) 14% is in WD waargenomen, 44% in NH en 42% in ZH. In WD vloog 7% naar Z(W) en verbleef 53% ter plaatse (n=648), in NH (n=2035) was dit resp. 3% en 41% en in ZH (n=1910) 4% resp. 62%.

Het Drieteentje is het gehele voorjaar door gezien, tijdens de eerste drie maanden voornamelijk ter plaatse, later, en vooral rond half mei, meest naar N vliegend.

Beste dagen:

3-2 Egmond (2 uur)	150 N 65 TP
10-3 IJm (3 uur)	259 N
12-3 Egmond (1 uur)	300 TP
3-4 IJm (1 uur)	500 TP
4-4 IJm (3 uur)	104 N
19-5 Castr (2 uur)	223 N
Hbz (4 uur)	284 N

-Kleine Strandloper - *Calidris minuta*

17-5 Hbz	6 N
25-5 Hbz	2 N

-Paarse Strandloper - *Calidris maritima*

Voorjaar 1985 heeft het hoogste seizoenstotaal aan Paarse Strandlopers uit het CvZ-archief (n=1732). De soort is overwegend in ZH gezien (87%) en niet in WD. Zoals gebruikelijk zijn de meeste exemplaren ter plaatse waargenomen (87%) en ook het relatief hoge aandeel N-vliegers in NH vertoonde waarschijnlijk geen gerichte trek. Tot in apr konden op de havenhoofden en zeeweringen Paarse Strandlopers aangetroffen worden, zonder dat er een duidelijke piek in het voorkomen kon worden aangewezen. Ook in mei zijn nog enkele exemplaren gezien.

Beste dagen:

19-1 Schev	75 TP
23-2 Huisd (2 uur)	121 N 72 TP
24-3 IJm	64 TP
23-4 Westkap	84 TP

-Bonte Strandloper - *Calidris alpina*

Voorjaar 1985 bracht weinig Bonte Strandlopers onder de kust (n=4173). 5% werd in WD gezien, 70% in NH en 25% in ZH. In WD (n=201) vloog 5% naar Z(W) en zat 20% ter plaatse, in NH (n=2907) was dit resp. 6% en 7% en in ZH (n=1068) 14% resp. 36%.

In NH was sprake van een kleine N-waartse trek golf van half jan tot begin feb. De meeste trek concentreerde zich in mrt, terwijl ook de eerste helft van mei nog enige Bontjes naar N zag vliegen. De soort is overigens het hele voorjaar door gezien, al was het voorkomen in jun zeer sporadisch.

Beste dagen:

3-2 Hbz (3 uur)	406 N
9-3 IJm (2 uur)	73 N 300 TP
16-3 Hbz (4 uur)	395 N

-Kemphaan - *Philomachus pugnax*

4-1 Hbz (2 uur)	20 Z
28-1 Schev	1 Z
6-4 IJm	1 TP
19-4 Schev	1 N
18-5 Schev	1 N

-Bokje - *Lymnocyrtus minimus*

5-1 Egmond	2 Z
------------	-----

-Watersnip - *Gallinago gallinago*

Met "slechts" 335 exemplaren was voorjaar 1985 toch één van de beste voorjaren voor de Watersnip uit het CvZ-archief. Verreweg de meeste exemplaren zijn in NH gezien (89%) tegen 10% in ZH en 1% in WD. De trekrichting was voornamelijk Z(W) (96%). Praktisch alle vogels kwamen in de eerste week van jan langs; verder zijn er losse waarnemingen uit alle maanden behalve mei. Beste dag : 4-1 Schev (2 uur) 28 Z, Hbz (4 uur) 268 Z.

-Poelsnip - *Gallinago media* (CDNA)

5-1 Hbz	1 Z
---------	-----

-Houtsnip - *Scolopax rusticola*

3-1 Hbz	1 Z
4-1 Hbz	1 Z
5-1 Egmond (2 uur)	2 Z
Hbz (2 uur)	1 Z 1 TP
12-1 Egmond	1 TP
13-1 Schev	1 Z
IJm	1 TP
16-1 Schev	1 TP
18-1 Monster	1 Z

-Grutto - *Limosa limosa*

Bijzonder weinig gezien (n=39), niet in WD. De meeste waarnemingen komen uit mrt (voornamelijk de laatste week); verder enkele meldingen uit apr en mei. Eerste waarneming: 3-3 Hbz 2 N.

Beste dagen:

19-3 Schev (1 uur)	8 N
29-3 Hbz (1 uur)	6 N

-Rosse Grutto - *Limosa lapponica*

zie uitgebreide bespreking hoofdstuk 5.4

-Regenwulp - *Numenius phaeopus*

Voor deze soort was 1985 een slecht voorjaar (n=556) 1% werd in WD gezien, 37% in NH en 62% in ZH, terwijl 4% van alle vogels naar Z(W) vloog.

De meeste trek vond plaats vanaf half apr tot half mei. Eind mei en jun leverden nog slechts enkele waarnemingen. Er waren twee vroege gevallen: 18-1 Monster 3 Z, 3-3 Hbz 1 Z.

Beste dagen:

7-4 Bloemend (2 uur)	67 N
10-4 IJm (1 uur)	60 N 44 TP
18-4 Hbz (1 uur)	34 N

-Wulp - *Numenius arquata*

Voor de Wulp was voorjaar 1985 een absoluut top-voorjaar (n=8688, uurgemiddelde 8.1). De vorst heeft grote aantallen Wulpen het warmere zuiden doen opzoeken en op een aantal dagen kon men hier langs de kust getuige van zijn. In WD werd 1% van de vogels vastgesteld, in NH 32% en in ZH 67%. Van alle vogels vloog 87% naar Z(W).

Vooral in de eerste week van jan, maar ook in de derde wek van deze maand en in de tweede week van feb kon sterke Z-waartse vorsttrek waargenomen worden. In mrt en apr kon men op meer bescheiden schaal weer Wulpen naar N zien vliegen. Ook mei en jun leverden nog enkele waarnemingen op.

Beste dagen:

4-1 Schev (3 uur)	2220 Z
Hbz (3 uur)	1893 Z
5-1 Schev (3 uur)	336 Z
Hbz (1 uur)	178 Z
7-1 Schev (6 uur)	1452 Z
17-1 Schev (7 uur)	444 Z
9-2 Hbz (2 uur)	132 Z 1 N

-Zwarte Ruiter - *Tringa erythropus*

5-4 Schev	1 Z
10-4 Schev	1 N
12-4 Schev	1 N
IJm	2 N
14-4 Schev	1 N
30-4 Petten	1 N

-Tureluur - *Tringa totanus*

Voorjaar 1985 was het slechtste voorjaar voor Tureluurs uit de geschiedenis van de CvZ (n=1181); alleen voorjaar 1981 had een lager seizoenstotaal (n=1116), maar een hoger uurgemiddelde (uurgemiddelden 1980-84 9.23, 1.14, 2.44, ?, 1.57 vs. voorjaar 1985 1.11). 5% van de vogels werd in WD gezien, 68% in NH en 27% in ZH. In WD (n=64) vloog 5% naar Z(W) en zat 89% ter plaatse, in NH (n=804) was dit 88% resp. 2% en in ZH (n=313) 13% resp. 12%.

De tureluur is in alle maanden gezien, het meest in

in de eerste week van jan (NH naar Z), en verder enige N-waartse trek van april tot ver in mei (vnl. in ZH).

Beste dagen:

4-1 Hbz (3 uur)	675 Z
7-1 Tex	52 TP
20-5 Westkap (2 uur)	118 N

-Groenpootruiter - *Tringa nebularia*

Zeer slecht voorjaar (n=39). De eerste waarneming viel op 5-4: Hbz 1N. Verder enkele waarnemingen van eind apr tot eind mei.

-Witgatje - *Tringa ochropus*

18-1 Monster	1 Z
17-3 IJm	1 TP
7-4 Schev	1 N

-Bosruiter - *Tringa glareola*

27-5 Hbz	1 N
----------	-----

-Oeverloper - *Actitis hypoleucos*

Weinig gezien (n=131). Zoals gebruikelijk komen de meeste waarnemingen uit ZH (95%). 66% van de vogels verbleef ter plaatse. Van eind apr tot begin jun gezien. Beste dag: 17-5 Schev (2 uur) 21 N 40 TP.

-Steenloper - *Arenaria interpres*

Slech voorjaar (n=1874). Weinig gezien in WD (1%) tegenover 38% in ZH en 61% in NH. Van alle vogels vloog 7% naar Z(W) en zat 77% ter plaatse.

De Steenloper is het gehele voorjaar door gezien, al was er slechts één jun-waarneming: 1-6 Bloemend 1 N. De eerste drie maanden van het jaar werden vooral ter plaatse vertoevende vogels gemeld, terwijl tussen half apr en half mei lichte N-waartse trek optrad.

Beste dagen:

11-1 Hbz	94 TP
19-1 Schev	41 TP
3-2 IJm	150 TP
5-4 Huisd	200 TP
16-4 Westkap	96 TP

6.11. Jagers - *Stercorariidae*

-Middelste Jager - *Stercorarius pomarinus*

1-1 Westkap	1 onv Z
27-4 Hbz	1 ad df N
2-5 Westkap	1 ad 1f N
* 5-5 Hbz	1 N
27-5 Hbz	1 ad df N
27-6 Hbz	1 onv N

-Kleine Jager - *Stercorarius parasiticus*

Voorjaar 1985 was verreweg het beste voorjaar voor de Kleine Jager tot nog toe (n=269, uurgemiddelden 1980-84 0.04, 0.06, 0.08, 0.07, 0.04 vs. voorjaar 1985 0.25). In WD werd 23% van de vogels gezien, in NH 66% en in ZH 11%. Van alle vogels vloog 3% naar Z(W).

Er was één jan-waarneming: 1-1 Schev 1 TP. Vervolgens duurde het ot eind mrt voordat de soort weer gezien werd; daarna is de Kleine Jager tot en met eind jun waargenomen, met een duidelijke doortrekkie tussen eind apr en begin mei.

Beste dagen:

27-4 Noordwijk (4 uur)	7 N
Hbz (7 uur)	30 N
Tex (4 uur)	14 N
2-5 Hbz (5 uur)	20 N
10-5 Tex (5 uur)	12 N

Van alle Kleine Jagers is bij 61% (n=269) het kleeed genoteerd; hiervan (n=165) was 10% onvolwassen, 30% adult lichte fase en 60% adult donkere fase.

-Kleinste Jager - *Stercorarius longicaudus* (CDNA)

19-5 Hbz	1 ad N (ook TP)
----------	-----------------

-Grote Jager - *Stercorarius skua*

1-1 Westkap	1 Z
Schev	1 Z
Hbz	1 Z
9-4 Hbz	1 N
14-4 Hbz	1 N
15-4 Hbz	1 Z 2 N
27-4 Huisd	2 N
28-4 Westkap	1 N
Maasvlakte	1 N
Hbz	1 N
1-5 Tex	1 Z
2-5 Hbz	1 N
8-6 Hbz	1 N

6.12. Meeuwen en sterns - *Laridae*

-Zwartkopmeeuw - *Larus melanocephalus*

* 18-1 Schev	1 3rd cy TP
2-2 Schev	1 3rd cy Z
14-3 Hbz	1 ad N
23-3 IJm	1 onv TP
9-4 Hbz	1 3rd cy N
10-4 Hbz	1 2nd cy N
* 20-4 Schev	1 3rd cy N
28-4 Maasvlakte	2 ad Z
2-5 Hbz	1 3rd cy N
4-5 IJm	1 3rd cy N
* 16-5 Egmond	1 3rd cy N
8-6 Hbz	2 3rd cy N
30-6 Hbz	1 ad Z

-Dwergmeeuw - *Larus minutus*

Voorjaar 1985 bracht grote aantallen Dwergmeeuwen onder de kust (n=13352, uurgemiddelden voorjaaren 1980-84 5.80, 13.82, 6.22, 3.46, 11.66 vs. voorjaar 1985 12.51). Hiervan is 9% in WD gezien, 63% in NH en 28% in ZH. 7% van alle vogels vloog naar Z(W).

In jan en feb werden af en toe wat Dwergmeeuwen gezien. Ook in mrt bleef de soort nog grotendeels een onregelmatige verschijning, maar vanaf begin apr tot begin mei konden af en toe flinke aantallen gezien worden, vooral in de tweede helft van apr en de eerste paar dagen van mei. Later in de maand mei werd de Dwergmeeuw nog af en toe waargenomen, maar in jun was het een onregelmatige gast te noemen.

Beste dagen:

14-4 Hbz (6 uur)	102 Z 368 N 13 TP
21-4 Hbz (10 uur)	622 N
27-4 Maasvlakte (6 uur)	584 N
30-4 Hbz (7 uur)	5 Z 1510 N 8 TP
Tex (4 uur)	2 Z 336 N
1-5 Castr (1 uur)	323 N
6-5 Wijk aan Z (1 uur)	275 N

84% van de vogels is op leeftijd gedetermineerd (n=13352); hiervan (n=11179) was 9% 2ekj, 1% 3ekj en 90% adult.

-Kokmeeuw - *Larus ridibundus*

Voorjaar 1985 leverde geen opvallende aantallen Kokmeeuwen op (n=13216). Hiervan is 6% in WD gezien, 55% in NH en 39% in ZH. In WD (n=821) vloog 54% naar Z(W) en zat 2% ter plaatse, in NH (n=7309) was dit resp. 43% en 4% en in ZH (n=5086) 42% resp. 30%.

De Kokmeeuw is het gehele voorjaar door regelmatig gezien, maar alleen in de eerste week van jan en zo nu en dan in feb was er echt sprake van verplaatsingen van enige omvang.

Beste dagen:

2-1 Schev (2 uur)	549 Z 379 N
4-1 Schev (3 uur)	996 Z 198 N
16-1 Schev (1 uur)	1200 TP
3-2 Egmond (4 uur)	25 Z 351 N
Hbz (3 uur)	5 Z 274 N

Bij 71% van de vogels is de leeftijd genoteerd (n=13216); hiervan (n=9504) was minder dan 1% lekj, 19% 2ekj en 80% adult.

-Stormmeeuw - *Larus canus*

Met bijna 12000 exemplaren was voorjaar 1985 geen bijzonder voorjaar voor de Stormmeeuw (n=11813). 1% van de vogels is in WD gezien, 75% in NH en 24% in ZH. In WD (n=153) vloog 29% naar Z(W) en zat 7% ter plaatse, in NH (n=8856) was dit resp. 26% en 16% en in ZH (n=2804) 19% resp. 45%.

De Stormmeeuw is het hele voorjaar door gezien; omvangrijke verplaatsingen traden op in begin jan, van eind mrt tot half apr en rond half jun.

Beste dagen:

4-1 Schev (3 uur) 231 Z 178 N
19-2 Noordwijk (1 uur) 400 TP
10-6 Hbz (2 uur) 128 Z 336 N 350 TP
13-6 Hbz (12 uur) 295 Z 872 N 435 TP

Van alle waargenomen Stormmeeuwen (n=11813) is bij 88% de leeftijd genoteerd; hiervan (n=10400) was 22% 2ekj, 4% 3ekj en 74% adult.

-Kleine Mantelmeeuw - *Larus fuscus*

Voorjaar 1985 bracht veel Kleine Mantelmeeuwen onder de kust (n=5415, uurgemiddelden 1980-84 3.78, 3.82, 2.35, 3.44, 3.22 vs. voorjaar 1985 4.82). 23% is in WD gezien, 59% in NH en 18% in ZH, terwijl 38% van alle vogels naar Z(W) vloog.

Er was één jan-waarneming (1-1 Hbz 1 ad N) en drie feb-waarnemingen. Vanaf mrt werd de soort regelmatig gemeld, al was hij in ZH eerst nog zeldzaam. De meeste exemplaren werden van half apr tot begin mei waargenomen, maar rond half jun werden er in NH en ZH ook nog veel vogels gezien.

Beste dagen:

31-3 Hbz (7 uur) 142 Z 8 N
27-4 Maasvlakte (7 uur) 2 Z 124 N
Rottumeroog (2 uur) 228 W 10 O
13-6 Hbz (14 uur) 63 Z 302 N
22-6 Westkap (3 uur) 150 Z 2 N

Van 81% van de vogels werd de leeftijd genoteerd (n=5145); hiervan (n=4155) was 2% 2ekj, 3% 3ekj/4ekj en 95% adult.

-Grote Burgemeester- *Larus hyperboreus*

* 1-1 Schev 1 2nd cy TP
* 19-1 Schev 1 2nd cy TP
Tex 1 2nd cy TP
2-2 Westkap 1 2nd cy TP
Castr 1 onv N
16-2 Tex 1 2nd cy N
* 23-2 Schev 1 2nd cy TP
24-2 Tex 1 2nd cy N (eerst Z)
3-3 Hbz 1 2nd cy N
23-3 Westkap 1 3rd cy + 1 4th cy Z
* 31-3 Tex 1 2nd cy Z
12-4 Schouwen 1 3rd/4th cy Z
15-4 Tex 1 2nd cy TP
20-4 Westkap 1 2nd cy Z
28-4 Tex 1 2nd cy N

-Grote Mantelmeeuw - *Larus marinus*

Voorjaar 1985 gaf vrij geringe aantallen Grote Mantelmeeuwen te zien (n=1870, uurgemiddelden 1980-84 1.01, 3.11, 3.00, 3.67, 2.27 vs. voorjaar 1985 1.76). In WD werd 50% van de vogels gezien, in NH 38% en in ZH 12%. Van alle vogels vloog 34% naar Z(W).

De Grote Mantelmeeuw is het gehele voorjaar door gezien, met de grootste aantallen in jan en feb. Ook van

eind mrt tot begin mei konden af en toe nog redelijke aantallen gezien worden (vnl. naar N), maar ook in de rest van het voorjaar bleef de soort met enige regelmaat langsvliegen. Van gerichte verplaatsingen was echter geen sprake.

Beste dagen:

24-3 Tex (2 uur) 3 Z 33 N
24-4 Castr (1 uur) 24 N
27-4 Tex (6 uur) 5 Z 32 N

94% van alle waargenomen Grote Mantelmeeuwen (n=1879) is op leeftijd gebracht; hiervan (n=1761) was 27% 2ekj, 12% 3e/4ekj en 61% adult.

-Drieteenmeeuw - *Rissa tridactyla*

De Drieteenmeeuw wordt in het voorjaar in nogal wisselende aantallen waargenomen voor de kust, wat voor een groot deel veroorzaakt wordt door het wel of niet aanwezig zijn in de eerste maanden van het jaar; voorjaar 1985 was een voorbeeld van een voorjaar, waarin er nauwelijks Drieteenmeeuwen voor de kust verbleven (n=615, uurgemiddelden voorjaren 1980-84 0.48, 5.57, 0.28, 9.95, 8.17 vs. voorjaar 1985 0.58). 13% is in WD gezien, 19% in NH en 68% in ZH. In WD (n=79) vloog 57% naar Z(W) en zat 1% ter plaatse, in NH (n=116) was dit resp. 23% en 3% en in ZH (n=420) 49% resp. 29%.

De Drieteenmeeuw is het gehele voorjaar door waargenomen, maar doorgaans in kleine aantallen en tamelijk onregelmatig. De grootste aantallen werden gezien in de eerste week van jan en rond eind apr/begin mei. De ter plaatse waarnemingen concentreerden zich in jan en feb.

Beste dag:

1-1 Westkap (2 uur) 18 Z 23 N 30 TP
Schev (3 uur) 82 Z 6 N 3 TP

85% van de vogels is op leeftijd gebracht; hiervan (n=526) was 43% 2ekj en 57% adult.

-Noordse Stern/Visdief - *Sterna paradisaea/hirundo*

Voorjaar 1985 gaf vrij grote aantallen aan 'noordse dieven' te zien (n=54074, uurgemiddelden voorjaren 1980-84 30.30, 31.35, 32.45, 26.07, 49.07 vs. voorjaar 1985 50.68). 6% van de vogels vloog naar Z(W). In WD werd 7% van de noordse dieven gezien, in NH 64% en in ZH 29%.

De eerste waarneming van een Visdief viel op 31-3 aan de Hbz: 8 N + 1 'noordse dief' N; de eerste Noordse Stern werd op 5-4 gezien: Hbz 1 N. Vrijwel vanaf begin apr was de noordse dief één van de meeste regelmatig waarneembare vogels. Er was een gespreide trekpiek van half (NH) dan wel eind apr (WD, ZH) tot eind mei, terwijl af en toe in jun ook nog grote aantallen gezien konden worden. Bovendien beeldt de kaart bij benadering het doortrekverloop van de Visdief (n=18892) weer. De Noordse Stern (n=5279) kwam veel gepiekerd door van eind apr tot begin mei, met een kleine opleving rond

half mei.

Beste dagen:

21-4 Hbz (10 uur)	3657 N (1135 NS, 30 V)
27-4 Maasvl (7 uur)	4 Z 1197 N (3 NS)
28-4 Westkap (9 uur)	160 Z 1121 N
29-4 Hbz (2 uur)	1100 N (7 NS)
30-4 Hbz (7 uur)	89 Z 1133 N 10 TP (52 NS, 721 V)
1-5 Hbz (7 uur)	25 Z 1621 N (616 NS, 282 V)
4-5 IJm (4 uur)	2033 N 10 TP (4 NS, 526 V)
Hbz (6 uur)	55 Z 1721 N (38 NS, 1410 V)
18-5 Hbz (4 uur)	4 Z 1596 N (7 NS, 573 V)
19-5 Hbz (5 uur)	1 Z 1651 N (22 NS, 1485 V)
8-6 Hbz (9 uur)	276 Z 1600 N (34 NS, 929 V)

In WD (n=3632) is 25% van de noordse dieven op soort gedetermineerd; hiervan (n=914) was 77% Visdief; in NH (n=34933) is 51% van de noordse dieven op soort gedetermineerd; hiervan (n=17949) was 75% Visdief; in ZH tenslotte (n=15509) werd 34% op soort gedetermineerd, waarvan (n=5308) 87% als Visdief werd genoteerd.

In de maand jun is acht keer een 2ekj Visdief gemeld; verder waren alle Visdieven en Noordse Sterns, waarvan de leeftijd vermeld werd, adult.

-Grote Stern - *Sterna sandvicensis*

Ook voor de Grote Stern gaf voorjaar 1985 vrij hoge totalen te zien (n=15310, uurgemiddelden voorjaren 1980-84 11.03, 15.04, 11.69, 7.89, 7.35 vs. voorjaar 1985 14.35); evenals bij de noordse dief werd dit voorjaar alleen echt overschaduwd door de voorjaren 1976, 1977 en 1978. 17% van de Grote Sterns is in WD gezien, 71% in NH en 12% in ZH. 31% van de vogels vloog naar Z(W).

De eerste waarnemingen vielen op 15-3 (Tex 1 Z) en 22-3 (Hbz 3 N). Vanaf begin apr werd de soort al zeer regelmatig waargenomen. Er was geen sprake van een duidelijke trekpiek. Vanaf half apr konden flinke aantallen worden waargenomen, met de hoogste totalen in mei (ZH, NH) en jun (WD).

Beste dagen:

9-4 Tex (4 uur)	2 Z 270 N
8-6 Hbz (9 uur)	24 Z 301 N
15-6 Hbz (11 uur)	159 Z 904 N
22-6 Hbz (16 uur)	1333 Z 1092 N
Tex (1 uur)	256 Z 5 N
23-6 Tex (1 uur)	284 Z 2 N

-Dwergstern - *Sterna albifrons*

Voorjaar 1985 gaf geen uitzonderlijke aantallen Dwergsterns te zien (n=1639). 10% van de vogels is in WD gezien, 77% in NH en 13% in ZH. Slechts 3% vloog naar Z(W).

De eerste waarnemingen vielen op 9-4 (Egmond 1 N) en 10-4 (Tex 1 N). Vanaf half apr (NH, WD) dan wel begin mei (ZH) werd de soort vrij regelmatig gezien. De meeste Dwergsterns trokken langs tussen eind apr en half

mei.

Beste dagen:

21-4 Hbz (8 uur)	119 N
26-4 Tex (1 uur)	46 N
2-5 Hbz (4 uur)	127 N
3-5 Hbz (4 uur)	3 Z 102 N
4-5 IJm (3 uur)	52 N
Hbz (6 uur)	97 N
16-5 Egmond (2 uur)	65 N

-Zwarte Stern - *Chlidonias niger*

Voorjaar 1985 was tamelijk slecht voor de Zwarte Stern (n=1245). 1% werd in WD gezien, 44% in NH en 55% in ZH, terwijl slechts 1% van de vogels naar Z(W) vloog.

De eerste waarneming viel op 5-4 te Huisd (2 N). Vanaf half apr werd de soort vrij regelmatig gezien, het meest in de maand mei (vnl. eerste en derde week). Jun leverde af en toe nog wat Zwarte Sterns op.

Beste dagen:

4-5 IJm (4 uur)	64 N
Egmond (3 uur)	48 N
Hbz (4 uur)	64 N
5-5 Schev (2 uur)	49 N
7-5 Egmond (2 uur)	1 Z 51 N
17-5 Schev (2 uur)	4 Z 64 N
18-5 Schev (3 uur)	169 N

6.13. Alkachtigen - *Alcidae*

-Alk/Zeekoet - *Alca torda/Uria aalge*

Met 213 exemplaren was voorjaar 1985 een vrij slecht voorjaar voor de 'alk/zeekoet' (uurgemiddelden voorjaren 1980-84 0.11, 1.38, 0.68, 1.84, 0.70 vs. voorjaar 1985 0.20). 12% van de vogels werd in WD gezien, 52% in NH en 36% in ZH. In ZH vloog 43% naar Z(W) en zat 29% te plaatse (n=76), in NH (n=111) was dit resp. 15% en 15% en in WD (n=26) 69% resp. 23%.

In ZH is de alk/zeekoet alleen in jan en feb gezien, in WD tot in apr en in NH het gehele voorjaar door, met lichte pieken in begin feb en half jun.

Beste dagen:

2-2 Hbz	18 N 4 TP
8-6 Hbz	1 Z 14 N
11-6 Hbz	1 Z 8 N

35% van de alk/zeekoeten kon op soort gedetermineerd worden; hiervan (n=75) was 96% Zeekoet, terwijl de rest (3 ex.) uit Alken bestond: 16-1 Schev 1 Z, 27-1 Hbz 1 N, 3-2 Hbz 1 TP.

-Zwarte Zeekoet - *Cephus grylle* (CDNA)

27-4 Hbz	1 ad zomerkl N (eerst TP)
----------	---------------------------

-Kleine Alk - *Alle alle*

1-1 Schev	1 Z
Hbz	1 TP

5-1 Hbz	1 N
3-3 Hbz	1 Z
14-3 Hbz	1 N

-Papegaaaiduiker - *Fratercula arctica*

5-1 Hbz	1 Z
27-1 Hbz	1 N
9-2 Hbz	1 Z
1-6 Hbz	1 N

6.14. Roofvogels en uilen - *Accipitridae*, *Pandionidae*,
Falconidae, *Strigidae*

-Wespendief - *Pernis apivorus*

19-4 Tex	1 N
2-6 Hbz	1 N

-Bruine Kiekendief - *Circus aeruginosus*

Er was één mrt-waarneming (31-3 Hbz 1 N), één apr-waarneming (25-4 Hbz 1 N) en 4 mei-waarnemingen.

-Blauwe Kiekendief - *Circus cyaneus*

De meeste exemplaren werden rond half jan gezien. Verder waren er enkele feb- en één mrt-waarneming.

Beste dagen:

13-1 Schev (4 uur)	8 Z 1 N
17-1 Schev (4 uur)	5 Z

-Sperwer - *Accipiter nisus*

Waargenomen in jan, feb, mrt, apr en mei.

-Buizerd - *Buteo buteo*

28-1 Schev	1 Z
Noordwijk	1 Z
9-2 Hbz	1 Z
18-2 Noordwijk	1 N
3-3 Hbz	1 Z

-Ruigpootbuizerd - *Buteo lagopus*

13-1 IJm.	1 N
28-1 Egmond	2 TP
30-1 Egmond	1 TP
3-2 Hbz	1 N
13-2 Egmond	1 N

-Visarend - *Pandion haliaetus*

22-4 Schev	1 N
24-4 Hbz	1 N
4-5 Hbz	1 N

-Torenvalk - *Falco tinnunculus*

Weinig gezien; waarnemingen uit jan, feb, apr en jun.

-Roodpootvalk - *Falco vespertinus*

27-1 Hbz	1 ad wijfje Z
----------	---------------

-Smelleken - *Falco columbarius*

Gezien in jan (7 ex.), apr (1 ex.) en mei (2 ex.).

-Boomvalk - *Falco subbuteo*

Gezien in mei (12 ex.) en jun (1 ex.).

-Ransuil - *Asio otus*

14-4 Schev	1 TP
------------	------

-Velduil - *Asio flammeus*

27-1 Hbz	1 Z
19-4 Huisd	1 N

6.15 Zeezoogdieren - *Pinnipedia*, *Cetacea*

-Gewone Zeehond - *Phoca vitulina*

19-1 Tex	1 ad TP
20-1 Tex	1 ad TP
17-2 Tex	1 ad Z

-Grijze Zeehond - *Halichoerus gryphus*

12-3 Tex	1 ad TP
10-4 Tex	1 onv TP

- 'zeehond' spec.

13-4 Hbz	1 Z
----------	-----

- 'dolfijn' spec.

21-4 Hbz	1 TP
----------	------

-Bruinvis - *Phocoena phocoena*

24-4 Hbz	1 N
----------	-----